

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

การเล่นหมากรุกจีนในสังคมไทย : ภูมิหลังและพัฒนาการ
CHINESE CHESS PLAYING IN THAI SOCIETY :
BACKGROUND AND DEVELOPMENT

FEI JUN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

การเล่นหมากรุกจีนในสังคมไทย : ภูมิหลังและพัฒนาการ
CHINESE CHESS PLAYING IN THAI SOCIETY : BACKGROUND AND DEVELOPMENT

FEI JUN

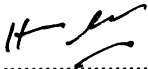
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2557

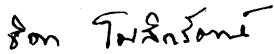
รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

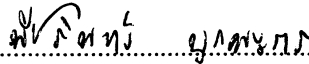
รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย
อาจารย์ที่ปรึกษา

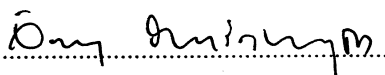
รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย
กรรมการ

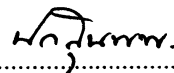
รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์
กรรมการ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

รองศาสตราจารย์อิสยา จันทรวิธานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

การเล่นหมากรุกจีนในสังคมไทย : ภูมิหลังและพัฒนาการ

FEI JUN 554015

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย, ศศ.ม.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของการเล่น หมากรุกจีนในสังคมไทย 2) เพื่อวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของการเล่นหมากรุกจีน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากผู้เล่นหมากรุกจีนในสังคมไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานคร เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 26 คน เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ประวัติการเล่นหมากรุกจีนในสังคมไทยยังไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร วัฒนธรรมนี้เข้ามาสู่ประเทศไทย 70-80 ปีมาแล้วจากการอพยพของคนจีน แต่การเปลี่ยนแปลงสังคมไทยและสังคมโลก เป็นสาเหตุให้หมากรุกจีนมีความเจริญและความเสื่อมถอยในบางช่วง ในปี 2555 สมาคมหมากรุกจีน (เซี่ยงฉี) แห่งประเทศไทยได้เข้ามาดูแลและต่อมาได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเป็นทางการจากกกท. (กกท.) คุณสมบัติสำคัญของการเล่นหมากรุกจีนช่วยฝึกทักษะ ความคิด การวางแผน ทำให้ผู้เล่นมีความสุข รอบคอบ อีกทั้งช่วยสร้างความรัก ความสามัคคีแก่ผู้เล่น นอกจากนี้ยังเป็นนันทนาการที่ช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมจีน สิ่งสำคัญคือมีแนวโน้มได้รับการส่งเสริมให้มีการจัดการแข่งขันหมากรุกจีนในสถาบันการศึกษา เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งที่ใช้ต่อต้านอบายมุขทุกประเภทในหมู่เยาวชนไทย

คำสำคัญ: หมากรุกจีน ภูมิหลัง พัฒนาการ

CHINESE CHESS PLAYING IN THAI SOCIETY : BACKGROUND AND DEVELOPMENT

FEI JUN 554015

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SANGAROON KANOKPONGCHAI, M.A.

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the background and development of Chinese Chess in Thai society and to analyze the role of Chinese chess in Thai society, especially in youth. This qualitative research uses the interviewing as the tool for collecting the information from the Chinese Chess players in Bangkok area and presented in descriptive analysis.

The research reveals that the written record of Chinese Chess's history does not exist even though this culture came to Thailand since the immigration of Chinese people 70-80 years ago. However, Thai and global society change constantly, Chinese chess faces the growth and the decline sometimes. Until 2012, Chinese chess under supervision of the Xiangqi Association of Thailand is officially supported by Sport Authority of Thailand (SAT) because of the outstanding qualification of Chinese chess which sharpen the player's skills, thinking, planning and intelligence, including creating love and unity. In additions, Chinese chess is the recreation which conserves Chinese culture. The important thing is that Chinese chess trends to be encouraged to become the competition among academic institutes as the alternative against all temptation in Thai youth.

Keywords: Chinese chess, background, development

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วย ความกรุณา และความช่วยเหลือจากคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยคือ อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง และรองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ให้แนวทางและข้อเสนอแนะต่าง ๆ พร้อมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ รวมทั้งให้กำลังใจ จนวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์ อาจารย์ ดร. พรวิภา วัฒนรัชนา กุล และ รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อัมพร สุขเกษม รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ และ รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย คณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีรโชติ เกิดแก้ว ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่สอนภาษาไทยขั้นพื้นฐาน และให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ ทั้งในด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตในประเทศไทย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้องที่ประเทศจีน เพื่อนร่วมชั้นเรียนเพื่อนสนิทของผู้วิจัยที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจเสมอมา จึงทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ ลุล่วงเป็นรูปเล่มได้อย่างสมบูรณ์

FEI JUN